

Szałas – pomnik i grób zbiorowy

Historia

W Szałasie [pow. skarżyski] znajdują się pomnik i zbiorowy grób ofiar pacyfikacji dokonanej w odwecie za pomoc żołnierzom-partyzantom mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”. Szałas stanowił niegdyś zespół trzech wsi. Hubalczyzy zatrzymali się w nich na postój 31 marca 1940 r. Następnego dnia na terenie wsi oraz na pobliskiej polanie walczyli z oddziałami SS i policji. Na polecenie dowodzącego operacją przeciw Hubalowi SS-Obergruppenführera, Friedricha-Wilhelma Krügera Szałas wytypowano do akcji odwetowej wobec ludności cywilnej. 1 kwietnia żandarmi zaarrestowali w Szałasie Komornikach **28 mężczyzn**. Zostali oni wywiezieni do Kielc, a następnie najprawdopodobniej zamordowani. 8 kwietnia oddziały SS i Selbstschutzu otoczyły wieś Szałas Stary – około **60 mężczyzn** zebrano w budynku szkoły, następnie rozstrzelano. Czterech leśników zakłuto bagnetami. Kobietom i dzieciom pozwolono opuścić wieś, zabrać zwierzęta i najniezbędniejsze rzeczy. Potem podpalono wszystkie budynki, które spłonęły wraz ze zwłokami. Szałas został spalony ponownie we wrześniu 1944 r. za pomoc partyzantom AL. Na północ od wsi przy drodze do Odrowąża znajduje się grób jednego z sześciu poległych żołnierzy „Hubala”.

Joanna Wawrzyniak

Pamięć

Na terenie szkoły w Szałasie, przy drodze Odrowąż–Samosonów znajduje się pomnik upamiętniający zamordowanych podczas wojny mieszkańców Szałas, w głębi wsi, przy drodze skracającej w lewo za szkołą symboliczna mogiła [krzyż, kamienie, tablice pamiątkowe].

Joanna Wawrzyniak

Informacje praktyczne

Szałas – pomnik i grób zbiorowy

Dojazd: Szałas leży przy drodze lokalnej odchodzącej ok. 9 km na południe od drogi nr 746 między Końskim a Skarżyskiem-Kamienną.

Szałas 1a, 26 050 Zagańsk